Minister
Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.96.2025.1.DT
4111773.16673947.13627225
Warszawa, 29-12-2025

Dotyczy: odpowiedzi na oświadczenie senatorskie Pani Jolanty Piotrowskiej (znak: BPS/043-46-1225-MKiS/25).

Temat: stworzenie jednolitej krajowej strategii dotyczącej ochrony zwierząt

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP
Kancelaria Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w związku z przekazanym oświadczeniem senatorskim Pani senator Jolanty Piotrowskiej proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Na wstępie chciałbym podziękować za aktywności Pani senator w obszarze ochrony praw zwierząt. Dostrzegam problem braku kompleksowego rozwiązania zagadnienia praw zwierząt, choć rozumiem również przyczyny takiego stanu rzeczy.

Podstawowym aktem prawnym regulującym ochronę zwierząt jest ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580 ze zm.). W przepisach tych określono, że zwierzę to istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia. Zwierzę nie jest rzeczą. Każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania. Z przepisów tych wynika również, że organy administracji publicznej mają obowiązek podejmować działania na rzecz ochrony zwierząt, współpracując z organizacjami krajowymi i międzynarodowymi.

W tym kontekście istotne jest, że ww. ustawa z 21 sierpnia 1997 r. reguluje postępowanie ze zwierzętami kręgowymi, w tym zwierzętami kręgowymi wykorzystywanymi w celach naukowych lub edukacyjnych. Gospodarzem ustawy o ochronie zwierząt jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niezależnie od powyższego sytuację prawną zwierząt reguluje szereg innych aktów prawnych (m.in. ustawa o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich, ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, ustawa o zdrowiu zwierząt, ustawa o Inspekcji Weterynaryjnej) pozostających w gestii resortu rolnictwa.

Z ustaw, których gospodarzem jest Minister Klimatu i Środowiska wskazać należy w szczególności ustawę o ochronie przyrody, która obejmuje ochronę gatunków dziko żyjących, ich siedlisk, ustawę – Prawo łowieckie, regulującą gospodarkę łowiecką, czy ustawę o gatunkach obcych regulującą m.in. podejmowane przez organy działania zapobiegawcze i zaradcze w odniesieniu do wprowadzania i rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych.

Reasumując podjęcie się opracowania kompleksowej krajowej strategii dotyczącej ochrony zwierząt będzie zadaniem trudnym, biorąc pod uwagę, że regulacje prawne dotyczą zwierząt domowych, zwierząt gospodarskich, zwierząt chronionych, zwierząt łownych i wreszcie gatunków obcych. Zagadnienie w zdecydowanej większości wykracza również poza zakres działalności ministra właściwego do spraw środowiska.

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

Odpowiadając zatem na przedmiot wystąpienia - opracowanie (wspólnej, międzyresortowej) „krajowej strategii" wskazać należy, że wydaje się on zbyt odległy kompetencyjnie od właściwości resortu środowiska. Reżimy prawne dotyczące zwierząt dziko występujących i domowych czy gospodarskich są dalece różne, a ewentualne zagadnienia bioetyki (standardów zachowania) w stosunku do zwierząt, zdają się być uregulowanymi w aktach prawnych za które odpowiada resort rolnictwa.

Niezależnie od tego Ministerstwo deklaruje wolę uczestnictwa w pracach zespołu, gdyby taki było powołany.

Odnosząc się do podniesionego przez Panią Senator problemu dookreślenia obowiązków gmin w zakresie opieki nad zwierzętami nadmieniam, że stanowisko w tej sprawie Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: „MKiŚ") prezentowało m.in. w odpowiedzi na petycję - stanowisko opublikowane na stronie BIP Ministerstwa: https://bip.mos.gov.pl/skargi-wnioski-petycjesygnaly-o-nieprawidlowosciach/petycje/petycje-z-2025-roku/szczegoly/news/petycja-z-22-kwietnia-2025-r-o-podjecie-prac-nad-zmiana-ustaw-ktore-okresla-kompetencje-poszc/).

Na potrzebę podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do bezpośredniego przypisania gminom opieki weterynaryjnej nad zwierzętami wolno żyjącymi występującymi na ich terenie, wskazywał NIK w swoim stanowisku wyrażonym w raporcie z kontroli nr P/19/066 pn. „Postępowanie ze zwierzętami wolno żyjącymi (dzikimi) na terenie miast". Z uwagi na przedmiotowe wnioski, resort środowiska podjął inicjatywę mającą na celu doprecyzowanie przepisów w omawianym zakresie. W procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz niektórych innych ustaw (numer projektu UD233) proponuje się m.in. zmianę brzmienia art. 11a ust. 2 pkt 8 ustawy o ochronie zwierząt. Intencją zmiany jest spowodowanie, aby sprawy związane z koniecznością zapewnienia opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń losowych z udziałem zwierząt dziko żyjących należały jednoznacznie do obowiązków gminy. Proponuje się również zmianę art. 76 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody dotyczącą kwestii związanych z finansowaniem działalności ośrodków rehabilitacji zwierząt tak aby przepis wskazywał w sposób bezpośredni na dopuszczalność dofinansowywania działalności ośrodków rehabilitacji zwierząt przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, w tym na szczeblu wojewódzkim. Projekt UD233 zostanie wkrótce przekazany do konsultacji i uzgodnień międzyresortowych, co umożliwi zapoznanie się z propozycją resortu i wniesienie ewentualnych uwag.

W kontekście podniesionej przez Panią Senator potrzeby konkretyzacji obowiązków samorządów warto również wspomnieć o działaniach podjętych przez MKiŚ w celu jednoznacznego uregulowania kwestii finansowania zadań nałożonych na starostę wynikających z art. 45 ust. 3 ustawy – Prawo łowieckie.

Ustawa – Prawo łowieckie[1] przewiduje możliwość wydania przez starostę decyzji zezwalającej na odłów, odłów połączony z uśmierceniem lub odstrzał redukcyjny zwierzyny, jeżeli zwierzęta stwarzają szczególne zagrożenie dla funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej lub zakładów produkcyjnych. Ocena, czy takie zagrożenie występuje, należy wyłącznie do starosty. Działania te mogą być wykonywane zarówno w obwodach łowieckich, jak i poza nimi, w tym na terenach miast. Uprawnienia starosty umożliwiają zatem ograniczanie problemów powodowanych przez zwierzęta łowne w przestrzeni miejskiej. W praktyce jednak pojawiają się trudności w realizacji zadań wynikających z art. 45 ust. 3 wyżej wymienionej ustawy, przede wszystkim dotyczące kwestii finansowania ww. zadań. Wynika to z rozbieżnych interpretacji prawnych oraz orzeczeń sądów.

[1] Ustawa z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2025 r. poz. 539)

Przedmiotem analiz w resorcie, w celu wpracowania zmian legislacyjnych, jest również problematyka dotycząca określenia podmiotów odpowiedzialnych za finansowanie działań związanych z opieką i pomocą rannym zwierzętom łownym a także uregulowanie odpowiedzialności za padłe zwierzęta łowne.

Odniesienie do pozostałych wskazanych przez Panią Senator w oświadczeniu obszarów problemowych wykracza poza zakres kompetencji resortu środowiska.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożała
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Kancelaria Senatu (do akt sprawy znak: BPS/043-46-1225-MKiS/25)
2. Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM
3. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
4. Ministerstwo Sprawiedliwości
5. Prokuratura Krajowa
6. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji